

FiMVO

Suomen Lääkevarmennus

Lääkevarmennuksen infotilaisuus käyttäjille 15.3.2022

Agenda

- Tervetuloa
  - Maija Gohlke, toimitusjohtaja, Suomen Lääkevarmennus Oy
- Lääkevarmennuksen ajankohtaiset asiat
  - Mirka Koski, palvelupäällikkö, Suomen Lääkevarmennus Oy

Hallitus

LÄÄKETEOLLISUUS RY
Nina Ekholm-Wenberg,
Janssen-Cilag

RINNAKKAIS-
LÄÄKETEOLLISUUS RY
Heikki Bothas

ORION PHARMA
Juho Hellman

LÄÄKE-JA
TERVEYSHUOLTO
Kai Kaasalainen, Tamro

SUOMEN
APTEEKKARILIITTO
Charlotta Sandler

SUOMEN LÄÄKE-
RINNAKKAISTUOJAT RY
Tia Geijer

Toimisto

TOIMITUSJOHTAJA
Maija Gohlke

LAATUPÄÄLLIKÖ
Teijo Yrjönen

PALVELUPÄÄLLIKÖ
Mirka Koski

ASSISTENTTI
Henna Rönkkö

HÄLYTYSTEN KÄSITTELY
Stanley Eklund

KÄYTTÄJÄHALLINTA
Susanna Sunila-Eklund

100%
käyttäjiä

0,06%
häilytyksiä
(viikot 1-10 /
2022)

Lääkevarmennuksen ajankohtaiset asiat

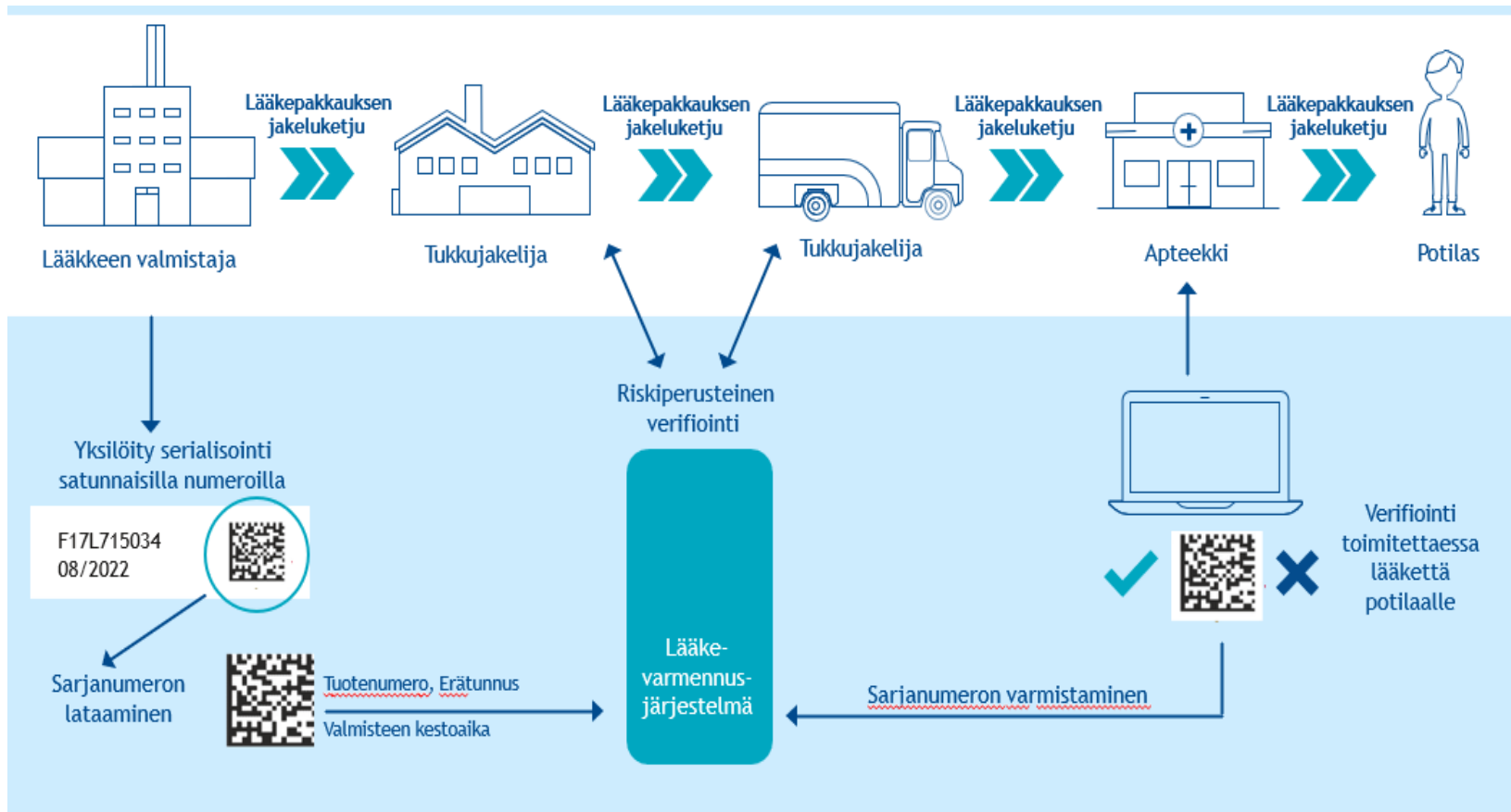
Agenda

- Lyhenteet ja termit
- EU:n lääkevarmennusjärjestelmä
- Lääkepakkauksen yksilöivät tunnistetiedot
- Hälytysten nykytilanne EU:ssa ja Suomessa
- Hälytysten ja virheiden käsittelystä
- Vastuut ja velvollisuudet
- Katsaus parhaista toimintatavoista
- Tärkeät linkit ja FiMVO:n yhteystiedot
- Kysymyksiä ja vastauksia

EMVO	European Medicines Verification Organisation; Euroopan keskustietokantaa EU Hubia hallinnoiva organisaatio
EMVS	European Medicines Verification System; Euroopan keskustietokannan ja kansalliset lääkevarmennusjärjestelmät sisältävä järjestelmä
EU Hub	European Hub; Euroopan keskustietokanta
Fimea	Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus
FiMVO	Finnish Medicines Verification Organisation; Suomen Lääkevarmennus Oy
FiMVS	Finnish Medicines Verification System; Suomen lääkevarmennusjärjestelmä
GTIN	Global Trade Item Number; numerosarja, jota käytetään kauppanimikkeiden yksilöimiseen maailmanlaajuisesti
IMT	Inter Market Transaction; kansallisen järjestelmän tekemä reaaliaikainen kysely/toiminto EU Hubin kautta toisen EU-maan kansalliseen järjestelmään
MAH	Marketing Authorisation Holder; Myyntiluvan haltija
NMVS	National Medicines Verification System; kansallinen lääkevarmennusjärjestelmä
OBP	On-Boarding Partner; Lääkeyritystä Euroopan keskustietokannassa EU Hubissa edustava taho
PC	Product Code; Valmisteen tuotenumero
SN	Serial Number; Pakkauksen yksilöllinen sarjanumero

EU:n lääkevarmennusjärjestelmä

Lääkevarmennusjärjestelmä muodostuu eurooppalaisesta keskustietokannasta, johon lääkkeiden valmistajat syöttävät markkinoille tuomiensa lääkepakkauksien yksilöivät tiedot.

Kansallisia järjestelmiä käyttävät lääkejaketjun paikalliset toimijat eli tukkujakelijat, apteekit, sairaala-apteekit ja lääkekeskukset.

Lääkepakkauksen yksilöivät tunnistetiedot

LÄÄKEPAKKAUSMERKINNÄT

Silmäänx 2 mg/ml
silmatipat, liuos
ögondroppar, lösning
lääkeaine

i PC: 1234567890
SN: 1234567890
LOT: 12345
EXP: 01 - 2025

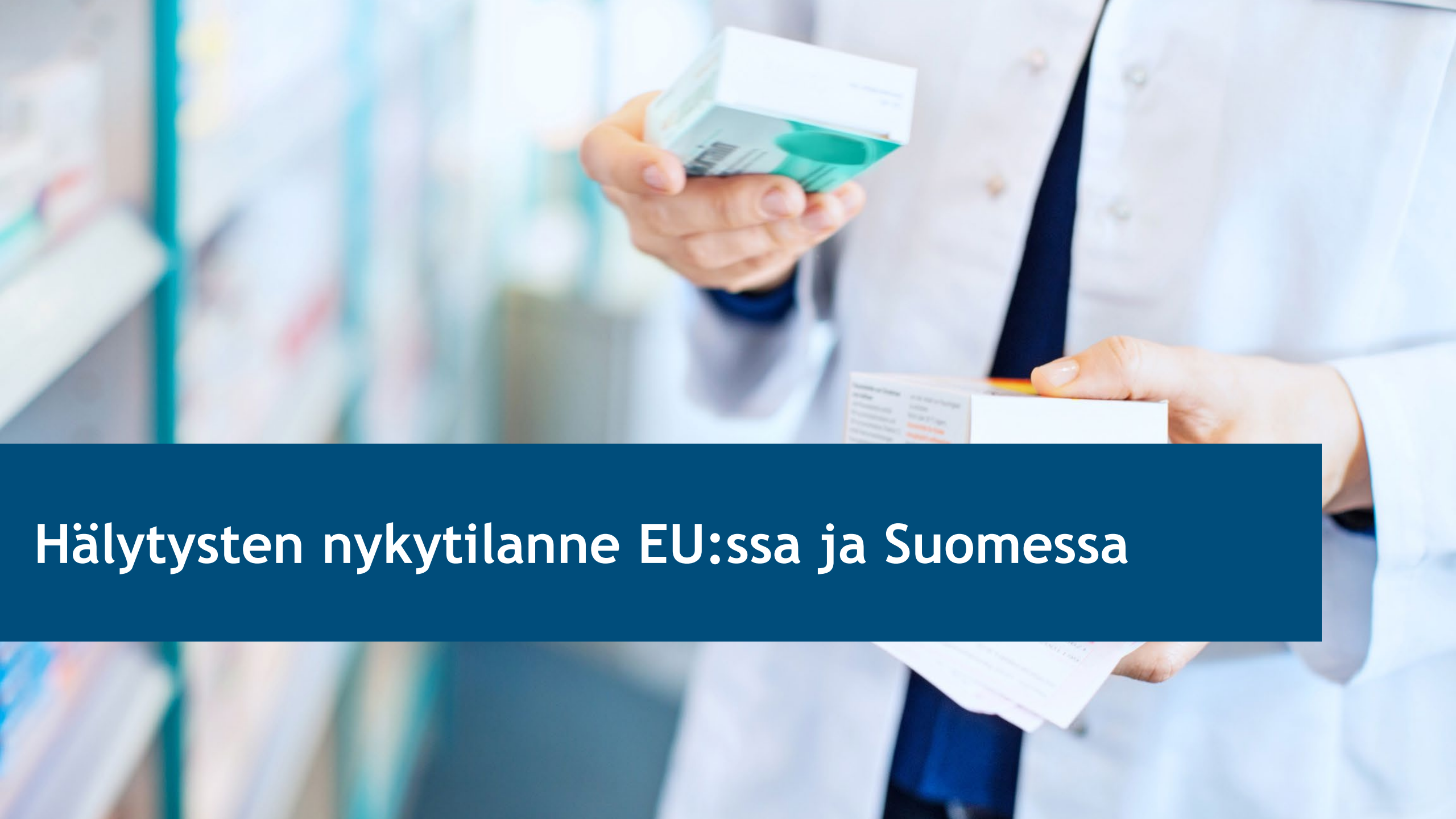
i Vnr 00 00 00

- Lähes kaikissa reseptilääkkeissä on niin kutsutut turvamerkinnot: 2D-viivakoodi sekä pakkauksen yksilöivät PC (product code), SN (serial number) ja LOT (eränumero). Turvamerkinnot tarkastetaan apteekissa.
- EXP-merkinnän perässä oleva numero kertoo valmisteen kestoajan.
- EXP- ja LOT-merkinnät löytyvät myös itsehoitolääkkeistä.
- Vnr-numero on pohjoismainen tuotenumero, jota käytetään lääkejaketussa varmistamaan, että käsitellään oikeaa valmistetta, vahvuutta ja pakkauskokoa.

Kuvalähde: Fimea (https://sic.fimea.fi/arkisto/2020/1-2_2020/palstat/mita-laakepakkauksen-merkinnat-kertovat-)

Kun farmaseutti apteekissa lukee 2D-koodin, järjestelmä vertaa pakkauksen tietoja lääkevarmennusjärjestelmän tietokannassa oleviin tietoihin. Jos tiedot eivät vastaa toisiaan, järjestelmä antaa hälytyksen.

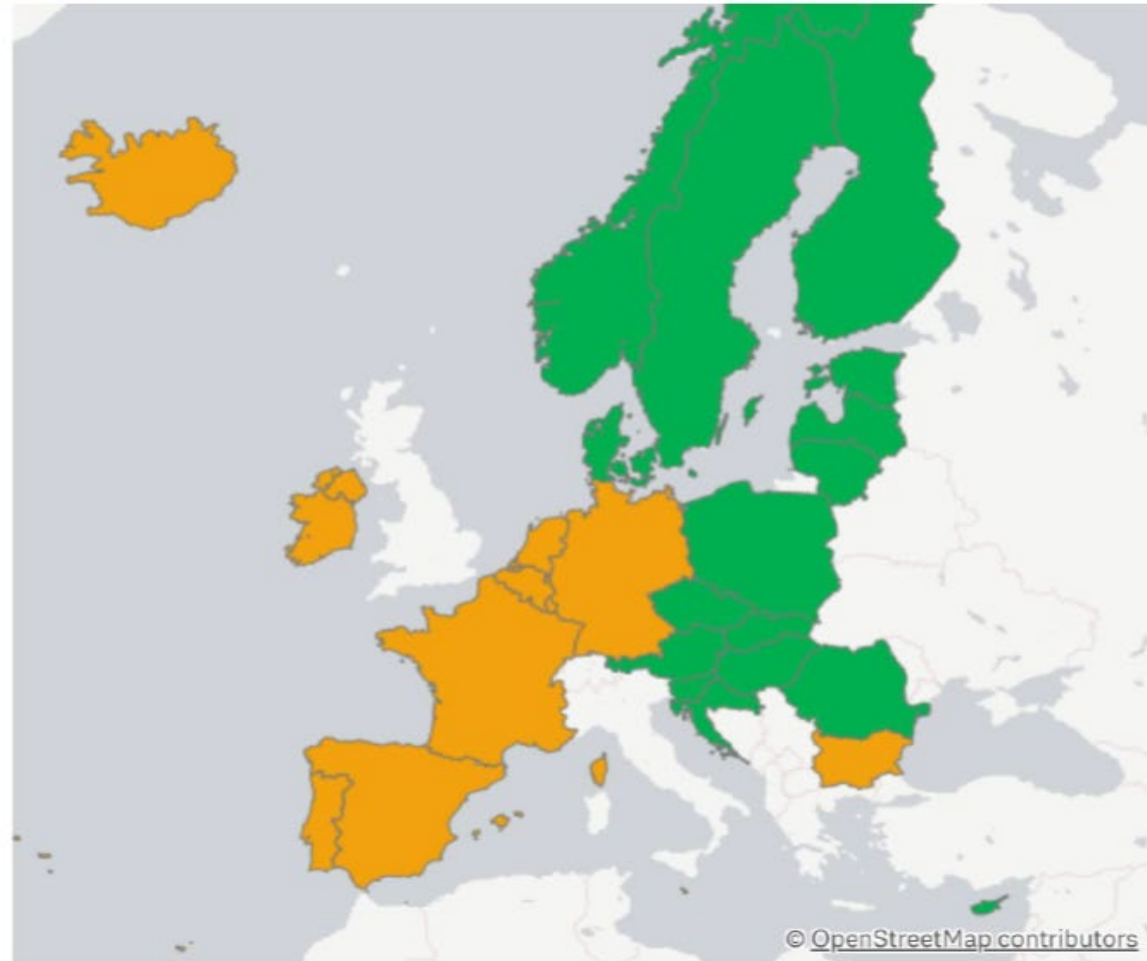
Noin kaksi pakkausta kymmenestä tuhannesta aiheuttaa hälytyksen (0,02 %) - tilanne viikolla 10/2022

Hälytysten nykytilanne EU:ssa ja Suomessa

ALERT RATE

- < 0,1%
- > 0,1 % and < 1 %
- > 1 %

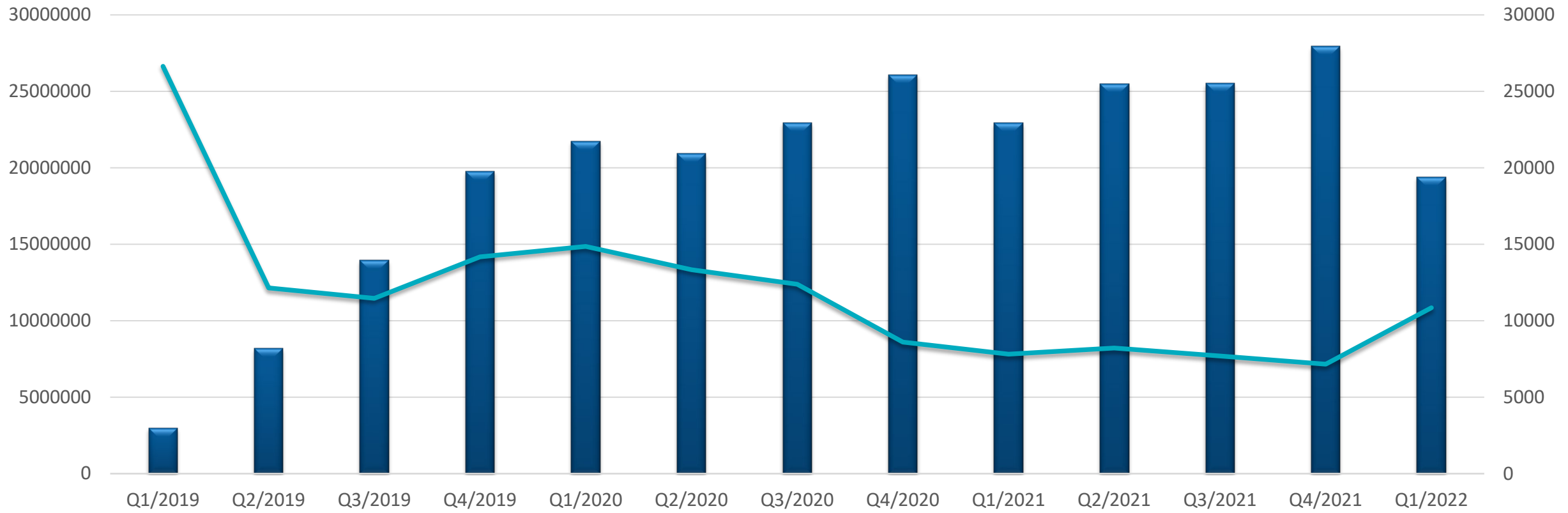

Note: the objective for the EMVS countries is to reach an alert rate of less than 0,05%

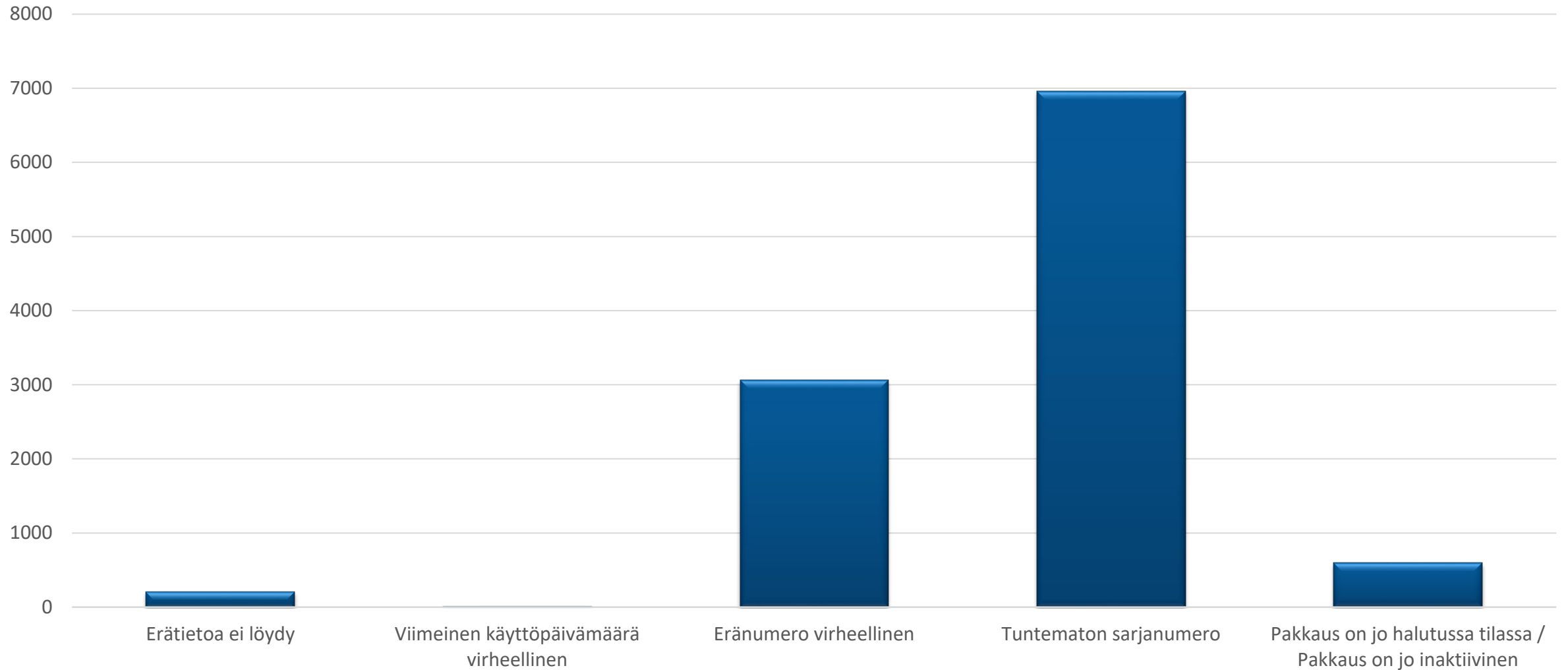
DECEMBER 2021 - READINESS AT NATIONAL LEVEL

Varmennustoimintojen ja hälytysten lukumäärät kvartaaleittain 02/2019 alkaen (tilastointiprosessi muuttunut vuoden 2022 alusta) – tilanne viikolle 10/2022 asti

Hälytysten lukumäärät per hälytystyyppi 2022 (viikot 1-10)

Hälytysten nykytilanne FiMVS-järjestelmässä

- Hälytyksiä arkipäivisin keskimäärin 71 kpl (tilanne 03/2022)
- Valtaosa hälytyksistä on tietovirheistä ja skannerin lukuvirheistä johtuvia:
  - Tuntematon sarjanumero
  - Eränumero virheellinen
- Lähes kaikki edellä mainitut hälytykset aiheutuvat siitä, että lääkevarmennustoiminnon sarja- ja/tai eränumero ei vastaa pakkauksen 2D-koodin tietoa → numerosta puuttuu yksi tai useampi merkki tai yksi tai useampi merkki on muuttunut toiseksi (iso kirjain → pieni kirjain) => 2D-koodin lukua kannattaa yrittää uudelleen ja tarvittaessa kokeilla toista lukijaa - skannerit kannattaa myös säännöllisesti testata
- Lisäksi jonkin verran tulee vastaan valmiste-eriä, joista osa sarjanumeroista (tyypillisesti 1-50 sarjanumeroa/erä) on lääkeyritykseltä jäänyt lataamatta lääkevarmennusjärjestelmään => vaaditaan aina yhteydenotto myyntiluvan haltijaan

- Olemme syksyn 2021 aikana päivittäneet verkkosivujemme yleisilmettä sekä tuoneet uusia toimintoja sivuille. Sivujen yläosasta löytyy [Lähetä kysymys](#)-painike, jonka kautta voi ottaa meihin helposti yhteyttä sekä [Tilaa uutiskirje](#)-painike, joka ohjaa suoraan uutiskirjeen tilaussivulle. Etusivun alaosaan olemme lisänneet someseinän ja FiMVO:n uutiset löytyy [Tietoa meistä](#) -kohdan alta.
- Tärkein lisäys on erillinen hälytysohjesivusto, johon pääsee tutustumaan valikon kohdasta [Hälytysohje](#) => suorat linkit ohjeen eri kappaleisiin (hälytyskohtaisiin ohjeisiin) ovat nyt vapaasti hyödynnettävissä**

Sisällysluettelo

- 1.-2. Tarkoitus ja laajuus
- 3. Lyhenteet ja termit
- 4. Lääkevarmennusjärjestelmän aiheuttamat hälytykset
- 5. Hälytysten käsittely ja selvittäminen
  - 5.1 Selvityspyynnöissä vaadittavat tiedot ja yhteystiedot
  - 5.2 Hälytys! Erätietoa ei löydy (NMVS_FE_LOT_03)
  - 5.3 Hälytys! Viimeinen käyttöpäivämäärä virheellinen (NMVS_FE_LOT_12)
  - 5.4 Hälytys! Erännumero virheellinen (NMVS_FE_LOT_13)

Ohjeen etusivu

Tarkoitus

Tässä toimintaohjeessa kuvataan lääkevarmennusjärjestelmästä aiheutuvien hälytysten käsittelyyn liittyviä prosesseja ja toimintaohjeita eri käyttäjäryhmien näkökulmasta. Dokumentin avulla käyttäjien IT-järjestelmiä voidaan jatkokehittää siten, että käyttäjä näkee nopeasti ja helposti lääkevarmennuskyselyn tietosisällön ja FiMVS-järjestelmän vastauksen sekä pystyy erottamaan, onko kyseessä virheilmoitus vai hälytys.

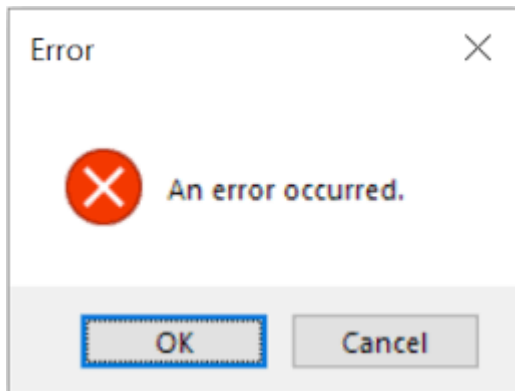
Muutoshistoria

- Versio 1.0 päivitetty 4.12.2020, uusi dokumentti luotu. Toimintaohje liitetty osaksi laatuohjeita ja sen rakenne muutettu vastaamaan ohjepohjaa. Lisätty kohta Vastuut ja velvollisuudet. Lisäksi huomioitu EU Hub version 1.8 tuomat muutokset. Tärkein muutos on se, että jatkossa kaikki hälytykset menevät tiedoksi myös OBP:lle.
- Versio 2.0 päivitetty 3.5.2021, hälytysviestit päivitetty. FiMVS-järjestelmän suomenkielisiä hälytys- ja virheviestejä täsmennetty ymmärrettävämmiksi.
- Versio 3.0 päivitetty 8.11.2021, hälytysviestejä päivitetty. Ohjeen luokittelu muutettu työohjeeksi. Työohjeessa on huomioitu FiMVS version 1.09 tuomat muutokset liittyen hälytyskoodeihin NMVS_NC_PCK_19 ja NMVS_NC_PCK_22.

Hälytys, virhe, häiriö, poikkeama vai jokin muu, mikä?
=> kaikkien normaalista poikkeavien tilanteiden ja virheilmoitusten juurisyy tulee selvittää!

ALERT

Järjestelmän käyttöohjeet
/ Hälytysten käsittelyohje

Oman
järjestelmätoimittajan
tukipalvelu

FiMVO:n tukipalvelu
(nmvs@fimvo.fi)

Vastuut ja velvollisuudet

- FiMVO:n kanssa sopimuksen allekirjoittanut käyttäjäyritys (apteekki, tukku...) on yksinomaan vastuussa kaikista lääkevarmennusjärjestelmän liittymän kautta tehdyistä toimista ja niiden virheettömyydestä sekä paikkansapitävyydestä
- Sopimuksen allekirjoittanut käyttäjäyritys on myös vastuussa kaikista omien IT-palveluntarjoajiensa toimista lääkevarmennusjärjestelmän liittymän osalta, esim. versiopäivitykset

Katsaus parhaista toimintatavoista

Lääkevarmennuksen oikeat toimintatavat

Selvitä
hälytyksen /
poikkeaman
syy

Kaikki lääkevarmennusjärjestelmässä syntyneet hälytykset on tutkittava ja poissuljettava lääkeväärennöksen mahdollisuus. Hälyttänyttä pakkausta ei saa toimittaa asiakkaalle / ottaa käyttöön, ennen kuin hälytyksen syy on selvitetty. Sitä edellyttävät viranomainen, lainsäädäntö ja potilasturvallisuus.

Varmenna
pakkaus
onnistuneesti

Lääkepakkaus tulee aina kirjata toimitetuksi lääkevarmennusjärjestelmässä, kun pakkaus luovutetaan asiakkaalle / otetaan käyttöön – näin kyseisen valmiste-erän yksilöllinen sarjanumero päivittyy varmennusjärjestelmässä inaktiiviseen tilaan, eikä samaa sarjanumeroa voi enää hyödyntää (esimerkiksi lääkkeiden väärentäjän toimesta).

Tärkeät linkit ja FiMVO:n yhteystiedot

Seuraa FiMVO:n uutisia!

- FiMVO:n some-kanavat: [FiMVO.fi](https://www.fimvo.fi) | [LinkedIn](#) | [Twitter](#)
- FiMVO:n uutiskirjeen tilaus: <https://uutiskirje.fimvo.fi/>
- Hälytyksiin ja järjestelmään liittyvä tuki: nmvs@fimvo.fi
  - Pyydämme ensisijaisesti yhteydenotot sähköpostitse ja soittoja vain kiireellisissä tilanteissa (lääkkeen toimitus asiakkaalle uhkaa kokonaan estyä)
  - Päivystävä puhelinnumero: 09 6150 4949
- Käyttäjätietojen muutokset ja sopimukset: info@fimvo.fi

Kysymyksiä ja vastauksia

- Miksi joltain tuotteilta puuttuu edelleen 2D-koodi? / Onko markkinoilla enää pakkauksia, jotka eivät kuulu varmennuksen piiriin (pakkauksessa kuitenkin 2D-koodi)? / Aiheutuuko tästä virheellisiä hälytyksiä?
  - Markkinoilla olevat pakkaukset saa myydä niiden kestoajan päättymiseen asti. Siksi siirtymäaikana käytössä / myynnissä on edelleen lääkepakkauksia, joista turvamerkinnot puuttuvat. Myös tällaiset pakkaukset ovat turvallisia, kun ne ostetaan laillisesta apteekista tai verkkoapteekista; tällöin voidaan olla varmoja, että lääkkeet ovat käyneet läpi tiukan laatukontrollin.
  - Ks. ohje: <https://www.laakevarmennus.fi/uutiset/virhekoodi-tuotetta-ei-loydy-mita-teen>
- Miksi yhä edelleen on pakkauksia joissa varmennus ei toimi, esim. Apurin?
  - Mikäli lääke kuuluu varmennuksen piiriin, tulee lähtökohtaisesti pakkauksen 2D-koodin luvun ja varmennuksen onnistua. Mikäli näin ei ole, tulee toimia ohjeiden mukaan riippuen järjestelmän antamasta virhehuomautuksesta / hälytyksestä.
  - Ks. myös edellinen kysymys ja vastaus.

- Miten tunnistamme nopeasti asiakaspalvelun lomassa pitääkö hälytykseen reagoida ilman että pitkitämme asiakasta? / Kuinka tulisi toimia esim. iltavuorossa jos apteekin ainoa pakkaus antaa hälytyksen ja asiakas tarvitsisi lääkkeen saman tien mukaansa?
  - **Kaikkiin hälytyksiin tulee aina reagoida!**
  - Kyseessä on myös asiakkaan etu ja potilasturvallisuus
  - Hälytyksen aiheuttaneen pakkauksen voi laittaa syrjään ja selvittää hälytyksen syy myöhemmin (jos asiakkaalle on myydä pakkaus, jonka varmentaminen onnistuu)
  - Mikäli hälytyksen juurisyy (tekninen tai prosessiin liittyvä virhe) ei selviä käyttäjän toimesta eikä pakkausta saada onnistuneesti varmennettua, tulee olla yhteydessä myyntiluvan haltijaan ja/tai FiMVOon (nmvs@fimvo.fi) kunkin hälytyksen erillisten ohjeiden mukaisesti (<https://www.laakevarmennus.fi/halytysten-kasittelyohje/51-selvityspyyntoissa-vaadittavat-tiedot-ja-yhteystiedot>). FiMVO:n päivystyspuhelinta voi käyttää sellaisissa kiireellisissä hätätapauksissa, joissa lääkkeen toimittaminen potilaalle on vaarassa estyä ts. hälytyksen antaneen pakkauksen tilalle ei ole myydä toista pakkausta, jonka varmennus onnistuu (päivystävä puhelinnumero: 09 6150 4949).
  - On tärkeää, että lääkevarmennusjärjestelmän tekniset häiriöt eivät häiritse lääkkeen toimittamista ja tämä on otettu huomioon myös lainsäädännössä. Järjestelmässä on puskurointijärjestelmä, joka kerää tietoja, jos järjestelmä ei toimi. Mikäli puskurointijärjestelmäkään ei toimisi, lainsäädäntö mahdollistaa lääkkeen toimittamisen tästä huolimatta, jos apteekilla ei muuten ole syytä epäillä lääkeväärännöstä ([delegoidun asetuksen pykälä 29](#)).

- Onko valmistajilla/MAHeilla aikarajaa hälytysten selvityksen osalta? / Voiko MAH lisätä uudelleen lääkevarmennusjärjestelmään (esim. teknisen virheen takia) siirtymättömän sarjanumeron (aiheuttanut hälytyksen tuntemattomasta sarjanumerosta)?
  - Suomen viranomaisen (Fimea) linjaus on, että hälytysten juurisyyn selvitys tulee aina tehdä ilman turhia viiveitä (tämä koskee kaikkia osapuolia)
  - MAH vastaa toimenpiteistä ja toiminta-ohjeista käyttäjälle näissä tilanteissa; käytännön toimenpiteet ovat tapauskohtaisia (ks. ohje: [Hälytys! Tuntematon sarjanumero \(NMVS_NC_PC_02\)](#))
- Kuinka monta prosenttia *lääkeväärennösilmoituksen* saaneista lääkkeistä on oikeasti väärennöksiä?
  - Lääkevarmennusjärjestelmän antamassa hälytyksessä on kyseessä *mahdollinen lääkeväärennösepäily*, mutta valtaosa näistä on virrehälytyksiä (hälytyksen juurisyynä tekninen tai prosessiin liittyvä virhe)
  - EU:n alueella väärennöksiä on löytynyt lääkevarmennusjärjestelmän käyttöönoton jälkeen kahdesti

- Miten sairaala-apteekkien lääkevarmennusta voisi helpottaa, kun tavaraa tulee lavoittain ja jokaisen pakkauksen skannaus erikseen on työllistävää?
  - Lääkevarmennusjärjestelmässä ei ole mahdollista käyttää tukkupakkaus- tai lavakohtaista aggregointia, vaan jokainen pakkaus täytyy erikseen varmentaa. Toinen lääkejaketjun toimija ei myöskään saa varmentaa pakkauksia sairaala-apteekin puolesta, koska tällöin pakkausten kirjausketju ei vastaisi todellista tilannetta ja lääketukkukauppojen osalta mahdolliset poikkeustapaukset on tarkkaan rajattu delegoidun asetuksen 2016/161 artiklassa 23.
  - Lääkevarmennusprosessia voi helpottaa lähinnä sairaala-apteekkien omia toimintatapoja kehittämällä ja jakamalla sairaala-apteekkien kesken kehitysideoita ja kokemuksia parhaista toimintatavoista

Kysymyksiä ja vastauksia

- UKK-osio: <https://www.laakevarmennus.fi/usein-kysyttya/jarjestelman-kayttajille-apteekille-ja-tukuille>
- Virhekoodi "Tuotetta ei löydy" - Mitä teen?
<https://www.laakevarmennus.fi/uutiset/virhekoodi-tuotetta-ei-loydy-mita-teen>
- Apteekkien toisista apteekkeista lainaamat ja niihin palauttamat pakkaukset lääkevarmennusjärjestelmässä
<https://www.laakevarmennus.fi/uutiset/apteekkien-toisista-apteekkeista-lainaat-ja-niihin-palauttamat-pakkaukset>
- Vanhentuneita pakkauksia ei kirjata hävitetyiksi - Näin välttyt virheilmoituksilta
<https://www.laakevarmennus.fi/uutiset/vanhentuneita-pakkauksia-ei-kirjata-havitetyiksi-nain-valtyt-virheilmoituksilta>

Kiitos!

Suomen Lääkevarmennus Oy

